

Rösten som valde fred framför krig

Berättelse

Våren 2001 hade Anna Lindh ett av de mest krävande uppdragen i hela sin karriär. Hon var utrikesminister i Sverige, och eftersom Sverige just då var ordförande i EU, var det hon som ledde arbetet med Europas gemensamma utrikespolitik. När en kris bröt ut behövde hela EU agera samlat, och en stor del av ansvaret för det vilade på hennes axlar.

Krisen kom i Makedonien, ett litet land på Balkan i sydöstra Europa. Under vintern hade strider brutit ut mellan landets armé och en väpnad grupp, och konflikten växte snabbt. Eftersom Balkan redan hade drabbats av flera blodiga krig under 1990-talet, var rädslan stor att Makedonien skulle bli nästa land i lågor. Många befarade ett fullskaligt inbördeskrig, alltså ett krig mellan grupper inne i samma land.

Anna Lindh var övertygad om att EU inte fick stå passivt vid sidan om. Den 21 mars 2001 reste hon därför till Skopje, Makedoniens huvudstad. Hon kom inte ensam, utan tillsammans med tre andra tunga företrädare för EU, bland dem unionens utrikeschef Javier Solana. Att flera av Europas viktigaste röster kom samtidigt var en tydlig signal: EU tog situationen på största allvar.

I Skopje mötte de landets president och andra ledande politiker. Budskapet var enkelt men bestämt. EU uppmanade alla att ta avstånd från våldet och försäkrade samtidigt regeringen om sitt stöd. Anna Lindh och de andra underströk att landets framtid låg i fred och i ett närmare samarbete med Europa, inte i ett nytt krig. De ville få parterna att tala med varandra i stället för att skjuta.

Resan till Skopje var bara ett steg i ett långt och tålmodigt arbete. Under hela våren reste EU:s företrädare fram och tillbaka och pressade båda sidor att förhandla. Det var ett mödosamt diplomatiskt pusslande, ofta i skuggan av nya strider. Men det gav resultat. I augusti 2001 skrev de stridande parterna under ett fredsavtal, och det fruktade inbördeskriget uteblev.

Anna Lindh fick beröm för sin roll i detta arbete. Många pekade på Makedonien som ett exempel på att EU faktiskt kunde göra skillnad när unionen talade med en röst. För Anna Lindh själv var det ett bevis på något hon trodde djupt på: att de svåraste konflikterna oftast inte löses med vapen, utan vid förhandlingsbordet.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
krävande	som kräver mycket arbete och kraft
ett uppdrag	en viktig uppgift som man får
ordförande	den som leder ett möte eller en grupp
gemensam	som flera har eller delar tillsammans
en kris	ett farligt och svårt läge

ORD	FÖRKLARING
väpnad	som har vapen
befara	vara rädd för att något ska hända
ett inbördeskrig	ett krig mellan grupper inne i samma land
övertygad	helt säker på något
en företrädare	en person som talar och handlar för andra
ta avstånd från	tydligt visa att man inte stödjer något
understryka	säga något extra tydligt och med eftertryck
en part	en av sidorna i en konflikt eller ett avtal
mödosam	som kräver mycket arbete och tålamod
ett förhandlingsbord	platsen där parter samtalar för att komma överens

Läsförståelsefrågor

1. Varför hade Anna Lindh ett särskilt stort ansvar våren 2001?
 1. Hon var ny som utrikesminister.
 2. Sverige var ordförande i EU, och hon ledde Europas gemensamma utrikespolitik.
 3. Hon var president i Makedonien.
2. Varför var rädslan för krig i Makedonien så stor?
 1. Landet hade aldrig haft fred.
 2. Balkan hade redan drabbats av flera krig under 1990-talet.
 3. Makedonien var mycket större än sina grannländer.
3. Vad menas med ett inbördeskrig?
 1. ett krig mellan två olika länder
 2. när grupper inom ett land strider mot varandra
 3. ett krig som bara varar en dag
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Anna Lindh reste till Skopje tillsammans med andra företrädare för EU.
 2. En av dem som reste med henne var EU:s utrikeschef Javier Solana.
 3. Anna Lindh stannade i Makedonien i flera år efter resan.
 4. Parterna skrev under ett fredsavtal i augusti 2001.
5. Vad var EU:s budskap till politikerna i Skopje? Svara med egna ord.
6. Texten säger att det var “en tydlig signal” att flera av Europas viktigaste röster kom samtidigt. Vad var signalen, tror du? (inferens)
7. Varför beskriver texten det diplomatiska arbetet som “mödosamt” och “tålmodigt”? Ge minst en orsak från texten.
8. I slutet står det att Anna Lindh trodde att de svåraste konflikterna “oftast inte löses med vapen, utan vid förhandlingsbordet”. Vad betyder det?

Facit

1. b) Sverige var ordförande i EU, och hon ledde Europas gemensamma utrikespolitik.
2. b) Balkan hade redan drabbats av flera krig under 1990-talet.
3. b) när grupper inom ett land strider mot varandra.
4. 1. ja b) ja c) det står inte i texten d) ja
5. Exempel på svar: Att alla skulle ta avstånd från våldet, och att landets framtid låg i fred och i ett närmare samarbete med EU - inte i ett nytt krig.
6. Exempel på svar: Att EU tog krisen på största allvar och stod enat bakom budskapet om fred.
7. Exempel på svar: Företrädarna reste fram och tillbaka under hela våren och pressade båda sidor att förhandla, ofta samtidigt som det pågick nya strider. Det tog lång tid och krävde tålamod.
8. Exempel på svar: Att det bästa sättet att lösa en konflikt är att parterna talar och förhandlar med varandra, i stället för att slåss.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

B1-nivå (sfi-d). Texten är i preteritum. Lämplig för att öva preteritum (hade, reste, mötte, underströk) samt orsakssamband (eftersom, därför, men). Tema: diplomati, EU-samarbete och konfliktlösning. Texten kompletterar biografien genom att fördjupa ett konkret arbetsögonblick i stället för att upprepa hela livsbanan. Notera att fredsavtalet (Ohrid-avtalet, 13 augusti 2001) skrevs under efter att det svenska ordförandeskapet hade avslutats; texten beskriver Anna Lindhs insats som ett av flera steg i en längre EU-process, inte som att hon ensam undertecknade avtalet.

Diskussionsfrågor

- Anna Lindh tyckte att EU måste agera tillsammans i stället för att varje land agerar för sig. Vilka är fördelarna med att samarbeta i svåra frågor?
- Diplomati kan vara långsamt och tålamodskrävande. Varför är det ändå ofta bättre än våld?
- Vad tror du krävs av en person som ska förhandla mellan två sidor i en konflikt?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en situation där samtal och kompromiss löste ett problem bättre än bråk.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Anna Lindh - https://en.wikipedia.org/wiki/Anna_Lindh
- Wikipedia: Mordet på Anna Lindh - https://sv.wikipedia.org/wiki/Mordet_på_Anna_Lindh
- Britannica: Anna Lindh - <https://www.britannica.com/biography/Anna-Lindh>
- Nordics.info: Anna Lindh (1957-2003) - <https://nordics.info/show/artikel/anna-lindh-1957-2003>
- European Union: Anna Lindh - EU pioneer - https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers/anna-lindh_en

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Ylva Anna Maria Lindh föddes 19 juni 1957 (i Enskede-Årsta sydost om Stockholm, uppväxt i Enköping). Hon var jurist (jur. kand. från Uppsala universitet 1982) och socialdemokratisk politiker. Riksdagsledamot från 1982, ordförande för SSU 1984-1990, miljöminister 1994-1998 och utrikesminister 1998-2003. Hon ledde EU:s ministerråd under Sveriges ordförandeskap våren 2001. Hon var talesperson för ja-sidan inför folkomröstningen om euron. Den 10 september 2003 knivhöggs hon på varuhuset NK i Stockholm av Mijailo Mijailović och avled morgonen efter, 11 september 2003, på Karolinska sjukhuset. Folkomröstningen hölls 14 september 2003 och nej-sidan vann. Mijailović dömdes till livstids fängelse. Bilden är fri (CC BY 2.5 dk, Wikimedia Commons), fotograferad 2002.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.